

Őrizni. Vigyázni. Állni. Képviselni. Szolgálni.

„A legműveltebb pedellus” – ahogyan Kristóf Attila riporter-újságíró nevezte két évtizeddel ezelőtt – valóban a Villányi út 27. bejáratát őrizte majdnem ötven éven át.

Szabadi Laci bácsi, Balatonszemesről. Az 1930-as évek közepétől az 1980-as évek végéig képviselte a mindenkori iskolát. De megmaradt a társadalmi-politikai hullámverések idején is önmaga képviselőjének, szabad, független, méltóságos embernek...

Brisits úrnak, az igazgatónak megígérte, hogy egy éven belül megházasodik (már túl volt ekkor a harmincon), és valóban elvette Margit nénit, akitől a kis Szabadi Laci megszületett, majd járta a gimnázium lépcsőit, termeit négy éven át...

1948. június 16-án éjfélkor beengedte a kapunál jelentkező svéd nagykövetet, felkapcsolta a villanyokat és megengedte neki, hogy végigsétáljon az államosítás első órájában az épület három emeletén...

Kuckójában, a portásfülkében, Rákosi Mátyás helyére a Mányoki-féle Rákóczi Ferencet akasztotta szemben az ajtóval, és megmagyarázta a kerületi korifeusnak, miért jobb így.

Ha nagy professzorok érkeztek délutánonként unokáikért, nem hagyta őket gondolattalanul, faggatózott. Mindenre kíváncsi volt, mindent tudni akart. Mohácsy Mátyás kertészprofesszortól az őszibarack és szőlő kezelését tuda-

kolta, Horváth János irodalomtörténészről Kármánt és Verseghyt és Aranyt kíván-ta megidézn.

Ha meglátta Rajeczky Benjamin tanár urat kijönni reggel a templomból, oda-szaladt hozzá, Pásztót, a Mátrát és a legújabb népzenei kutatásokat tuda-kolta...

Asztalán Kodolányi, Prohászka és a Vigilia számai voltak kedves olvasmányai. Szombaton, ahogy kicsengették a tanítást, már útra készen várta azt a pillanatot, amikor a Délibe futhatott: irány Balatonszemes!

Odalent azután csak a metszés, permetezés, a gyomlálás és a szüreti előkészületek foglalták le.

Jó bora volt. Két-három hektár minden őszen. Rizling, ahogyan Somogyországhoz ez illik.

Márai Sándor kedvence.

A nyolcvanas éveink közepén támadta meg a kivédhetetlen kór. A műtét után Romics professzor még adott neki egy injekciót, amelyet az USA-ból kapott. Ezzel meghosszabbította életét.

Augusztus utolsó napjaiban, egy vasárnap reggelén meglátogattam Szemesen. A verandán élete párjával finom szilvapálinkával és friss kaláccsal kínáltak. Sütött a nap. Elkészültek a fotók is. Tudtam, rövid az, ami Neki még hátravan. És valóban, egy szeptemberi órában, a Tétényi úti kórházból utolsó útjára indult. Ritka emberi példány volt – ahogyan Móricz mondta volna.

Vasbányi Ferenc

